

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Práva a povinnosti dítěte, rodičů, OSPOD a pečující osoby při svěření dítěte do péče jiné osoby“

**Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR**

**Termín a místo konání: 19. listopadu 2026 od 9:00
online**

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Institut svěřenectví představuje specifickou formu osobní péče o dítě, které nemůže být v dané době svěřeno ani jednomu z rodičů, avšak není splněn účel pro jeho osvojení nebo pěstounskou péči. Svěřenectví (§ 953 a násl. OZ) tak vytváří právní rámec, který umožňuje, aby o dítě pečovala jiná fyzická osoba, zpravidla z okruhu příbuzných či blízkých, při zachování rodičovské odpovědnosti rodičů a přímé kontrolní role státu prostřednictvím OSPOD.

Tento institut se vyznačuje dočasností, subsidiaritou a důrazem na stabilitu a kontinuitu výchovného prostředí dítěte. Nejde o „náhradní rodičovství“, ale o zajištění bezpečí a řádu v situacích, kdy je nutné reagovat rychle, citlivě a přiměřeně. Svěřenectví představuje často přechodné opatření, které umožňuje dítěti vyrůstat v prostředí, které zná, bez nutnosti zásahu ústavní výchovy. Zároveň je ale spojeno s povinností pečující osoby respektovat rodičovská práva, zachovávat kontakt dítěte s rodinou a spolupracovat s OSPOD a soudem.

Právě na rozhraní těchto vztahů – mezi rodičem, svěřencem, pečující osobou a státem – vzniká v praxi mnoho nejasností. Kdo rozhoduje o běžných věcech dítěte, jaká oprávnění má svěřenec při zastupování dítěte, jaký je rozsah jeho odpovědnosti, jak má být nastaveno informování mezi stranami, a jak má OSPOD vykonávat dohled nad výkonem svěřenectví.

Seminář přináší právní, metodické i etické uchopení této problematiky, vychází z občanského zákoníku, zákona o zvláštních řízeních soudních, zákona o sociálně-právní ochraně dětí, Úmluvy o právech dítěte a Komentářů Výboru OSN pro práva dítěte.

Na konci vzdělávacího programu bude účastník schopen:

- vymezit institut svěřenectví podle § 953 a násl. OZ
- rozlišit svěřenectví od pěstounské péče, poručenství a ústavní výchovy
- popsat práva a povinnosti svěřence, rodičů, dítěte a OSPOD
- aplikovat zásadu nejlepšího zájmu dítěte dle čl. 3 Úmluvy o právech dítěte
- formulovat širší oprávnění svěřence v souladu se zákonem
- určit, které záležitosti jsou běžné a které vyžadují souhlas rodiče či soudu
- nastavit pravidla informování mezi rodiči, svěřencem a dítětem
- zohlednit přiměřenou participaci dítěte a respektovat jeho názor
- vést správnou a přehlednou dokumentaci výkonu svěřenectví
- rozpoznat pochybení při výkonu péče a volit odpovídající intervenci OSPOD
- spolupracovat se školami, lékaři a dalšími institucemi v mezích zákona
- připravit návrh, zprávu či vyjádření k soudu přezkoumatelné po věcné stránce
- posoudit vhodnost osoby svěřence a zpracovat podklady pro rozhodnutí
- využít mediaci a případové konference při konfliktech rodič–svěřenec
- vyhodnotit efektivitu svěřenectví a návrat dítěte do rodičovské péče

Obsah kurzu:

1. Právní povaha a účel svěřenectví

- Zakotvení v § 953 a násl. OZ
- Podmínky pro svěřenec dítěte do péče jiné osoby
- Rozdíl mezi svěřenectvím, poručenstvím a pěstounstvím
- Princip subsidiarity vůči jiným formám péče
- Dočasnost a revize trvání svěřenectví
- Úloha OSPOD při podání návrhu a kontrole výkonu
- Zásada proporcionality a nejmenšího zásahu
- Přezkoumatelnost rozhodnutí soudu

2. Vymezení práv a povinností jednotlivých subjektů

- Dítě jako samostatný nositel práv
- Rodiče a jejich zbytková rodičovská odpovědnost
- Svěřenec – rozsah oprávnění a odpovědnosti
- OSPOD – dohled, metodické vedení, součinnost
- Soud – rozhodování a přezkum výkonu péče
- Sdílení informací mezi institucemi
- Etické zásady a komunikace
- Meze zasahování do rodinných vztahů

3. Výběr a posouzení vhodné osoby svěřence

- Kritéria vhodnosti a osobnostní způsobilosti
- Přednost blízkých příbuzných a osob dítěti známých
- Sociální, výchovné a materiální předpoklady péče
- Souhlas dítěte a jeho význam pro rozhodnutí
- Zjišťování a ověřování domácího prostředí
- Spolupráce s odborníky a zprostředkování

- Možnost změny svěřence při porušení povinností
- Revize vhodnosti v čase

4. Rozsah oprávnění svěřence

- Běžné a nikoli běžné záležitosti
- Udělování souhlasů a rozhodování o školní docházce
- Zdravotní a majetkové úkony dítěte
- Možnost zastupování dítěte vůči třetím osobám
- Postup při neshodách s rodiči
- Souhlas soudu s významnými úkony
- Zápis oprávnění do rozhodnutí o svěřenectví
- Právní jistota a odpovědnost svěřence

5. Informování a kontakt mezi rodiči, dítětem a svěřencem

- Povinnost přiměřeného informování
- Pravidelnost a forma komunikace
- Právo dítěte na kontakt s rodiči
- Možnost úpravy kontaktu soudem
- Zabránění zahlcení dítěte konflikty dospělých
- Záznam komunikace a ochrana soukromí
- OSPOD jako mediátor a kontrolní orgán
- Modelové situace z praxe

6. Participace dítěte a ochrana jeho práv

- Zjišťování názoru dítěte a jeho význam pro rozhodnutí
- Vhodné formy rozhovoru s dítětem
- Právo dítěte být informováno a rozumět situaci
- Kolizní opatrovník a jeho úloha
- Ochrana důstojnosti a soukromí dítěte
- Loajaltní konflikt a prevence jeho vzniku
- Dokumentace rozhovoru v spisu
- Využití principů restorativní praxe

7. Dohled OSPOD nad výkonem svěřenectví

- Periodicita a obsah kontrolních šetření
- Hodnocení kvality péče a vztahů v rodině
- Spolupráce s pečující osobou a odborníky
- Postup při zjištění nedostatků nebo ohrožení
- Doporučení k nápravě a metodická pomoc
- Povinnost vést písemné záznamy a zprávy
- Koordinace mezi OSPOD a soudem
- Předcházení sekundární viktimizaci dítěte

8. Dokumentace a spisová jistota

- Struktura a vedení spisu dítěte
- Záznamy o šetřeních, komunikaci, rozhodování
- Ochrana osobních údajů a přiměřenost evidence
- Elektronická dokumentace a auditní stopy
- Kontrola úplnosti a přehlednosti
- Nejčastější chyby a jejich důsledky
- Přezkoumatelnost dokumentace soudem
- Příklady správné formulace záznamů

9. Konflikty a jejich řešení

- Konflikty mezi rodiči a svěřencem

- Mediace, případové konference a facilitace
- Právní rámec zásahu OSPOD
- Návrhy na změnu či zrušení svěření
- Přiměřená opatření a stupňovitý zásah
- Etické zásady komunikace
- Podpora dítěte v obtížné situaci
- Vyhodnocení účinnosti intervence

10. Ukončení svěření a návrat dítěte do péče rodičů

- Podmínky zániku svěření
- Návrat dítěte do rodiny a příprava přechodu
- Vyhodnocení zralosti rodičů a podmínek
- Spolupráce všech subjektů při návratu
- Stabilizační opatření po ukončení svěření
- Revize právního režimu dítěte
- Zprávy pro soud a následná opatření
- Reflexe dopadů na dítě

11. Judikatura a mezinárodní rámec

- Soudní rozhodnutí k svěření a jeho výkonu
- Ochrana rodinného života dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv
- Příklady z praxe OSPOD a metodiky MPSV
- Kritéria vhodného zásahu a přezkumu
- Inspirace z Evropské judikatury
- Reflexe stanoviska veřejného ochránce práv
- Nejčastější právní a procesní pochybení
- Poučení pro každodenní praxi

12. Diskuse a závěr školení